

Pholiota lucifera (Foto: Gerrit Keizer)

Pholiota limonella (Foto: Gerrit Keizer)

DE DUBBELGANGERBUNDELZWAM (*PHOLIOTA LIMONELLA*) EN DE FIJNSCHUBBIGE BUNDELZWAM (*PHOLIOTA LUCIFERA*) IN HET RIJNMONDGEBIED

Gerrit Keizer

Zevenwouden 38, 8245 CC Lelystad

Keizer, G.J. 2000. *Pholiota limonella* and *Pholiota lucifera* in the Rijnmond area. *Coolia* 43(4): 220-222.

A recent finding of *Pholiota limonella* and two recent findings of *Pholiota lucifera* in the Oude Maas river basin in the Netherlands are reported. Both species are illustrated with a colour photograph.

Aan het einde van een druilerige en mycologisch oninteressante dag van plichtmatig inventariseren in parken in en rond Rotterdam, toog ik op 15 oktober 1999 naar het Oudelandse park te Hoogvliet om als laatste een vijftal liggende, bemoste populierenstammen op de aanwezigheid van paddestoelen te controleren. Vanaf de kruin van een dijkje gezien lichtten op enige afstand op een van de stammen als zonnetjes door een grauwsluier drie bundels op van een mij onbekende, glanzende, heldergele Bundelzwam, die macroscopisch en naar later bleek ook microscopisch het midden hield tussen de Goudvliesbundelzwam (*Pholiota aurivella*) en de Spitsschubbige bundelzwam (*Pholiota jahnii*). Van een enkele dagen later gefotografeerde en verzamelde collectie werd een gedeelte letterlijk bij Chiel Noordeloos thuis op de stoep achtergelaten. Het bleek *Pholiota limonella*, de inmiddels van een toepasselijk gebleken Nederlandse naam voorziene Dubbelgangerbundelzwam, te zijn. Volgens de nieuwe Rode Lijst (Arnolds & Van Ommering, 1996) zou de Dubbelgangerbundelzwam in Nederland zijn uitgestorven. Zij was voor het eerst en het laatst door Piet Jansen in Dorst in november 1974 op de grond in een douglasbosje aangetroffen en als *Pholiota* cf. *squarrosodiposa* in het Pholiotaboekje van Dien Tjallingii (1987) en als *Pholiota limonella* in de nieuwe standaardlijst (Arnolds *et al.*, 1995) opgenomen.

In afwijking van de beschrijving in de Flora Agaricina Neerlandica (Bas *et al.*, 1999) waren de hoeden van volledig uitgegroeide vruchtlichamen tot 14 cm in diameter. De hoeden van jonge exemplaren van deze fraaie Bundelzwam zijn van oranjebruine spitsdriehoekige schubjes voorzien, die vanuit het licht oranjebruine centrum in concentrische zones naar de hoedrand toe gerangschikt in een glanzende slijmerige laag op een helder dooiergele ondergrond zijn ingebed. Daarnaast is de hoedrand met witte velumvlokjes bezet (zie onderste foto op pag. 220). Voor de beschrijving van de overige macroscopische en microscopische kenmerken wordt naar de Flora Agaricina Neerlandica (Bas *et al.*, 1999) verwezen.

Sinds het verschijnen van het artikel over de ecologie en verspreiding van *Pholiota lucifera* in Nederland (Keizer, 1995) is de Fijnschubbige bundelzwam op twee nieuwe locaties in het stroomgebied van de Oude Maas opgedoken. Grieta Fransen (2000) maakte melding van een vondst in oktober 1997 op de zuidelijke oever van de Oude Maas bij de voormalige Barendrechtse brug in de Hoekse Waard op onder opgespoten grond geraakte (wilgen)takken. In september 1998 vond ik een vijftiental exemplaren van de Fijnschubbige bundelzwam op het Eiland van Brienenoord in Rotterdam. Ze kwamen tevoorschijn vanaf onder opgebracht zand begraven wilgentakken en wilgenhoutsnippen tussen het mos. De jaarlijks op bemost drijfhout in een griend in het Ruigeplaatbos te Hoogvliet terugkerende exemplaren van *Pholiota lucifera* (Keizer, 1995) worden met een foto gedocumenteerd (zie bovenste foto op pag. 220).

Literatuur

- Arnolds, E.J.M., Kuyper, Th. W., Noordeloos M.E. 1995. Overzicht van de paddestoelen in Nederland. Nederlandse Mycologische Vereniging: 353.
- Arnolds, E.J.M., Van Ommering, G. 1996. Bedreigde en kwetsbare paddestoelen in Nederland. Toelichting op de Rode Lijst. Rapport IKC Natuurbeheer nr. 24, Wageningen: 112.
- Bas, C., Kuyper, Th.W., Noordeloos, M.E., Vellinga, R.C. 1999. Flora Agaricina Neerlandica, deel 4. Balkema, Rotterdam: 86-87.
- Fransen, G. 2000. De werkgroep Oud-Beijerland. Coolia 43(3): 185.
- Keizer, G.J. 1995. Ecologie en verspreiding van *Pholiota lucifera* in Nederland. Coolia 38(3): 116-118.
- Tjallingii-Beukers, D. 1987. Het geslacht *Pholiota* (Bundelzwammen). Wetenschappelijke Mededeling KNNV 185: 67-69.

NATUUR en BOEK in Naturalis

specialist voor natuurliefhebber, geoloog en bioloog !

Uw specialist maakt nu deel uit van het Nationaal
Natuurhistorisch Museum Naturalis te Leiden

Goede dienstverlening, grote voorraad

Bezoekadres: Pesthuislaan 7 – Telefoon 071 – 568 7691